

Sygn. akt V KKN 39/2000

W Y R O K

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 stycznia 2001 r.

Sąd Najwyższy - Izba Karna na rozprawie w składzie następującym:

Przewodniczący: SSN Ewa Strużyńska

Sędziowie: SN Edward Matwijów (spr.)

Andrzej Siuchniński

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Bogumiły Drozdowskiej

po rozpoznaniu w dniu 23 stycznia 2001 r.

sprawy **R. A.**

oskarżonego z art. 242 § 2 kk

z powodu kasacji, wniesionej przez Prokuratora Okręgowego w P. na niekorzyść

od wyroku Sądu Okręgowego w P.

z dnia 22 października 1999 r., sygn. IV Ka (...)

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w T.

z dnia 21 lipca 1999 r., sygn. K (...)

**uchyla zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w P. i sprawę
przekazuje temu Sądowi do ponownego rozpoznania w
postępowaniu odwoławczym.**

U Z A S A D N I E N I E

Prokurator Rejonowy w T. oskarżył R. A. o to, że w okresie od 4 marca 1993 r. do 17 lutego 1999 r. w W. w woj. wielkopolskim po wykorzystaniu zarządzanej przez Sąd Wojewódzki w P. 5 dniowej przepustki losowej w czasie odbywania kary pozbawienia wolności w Zakładzie Karnym w W. bez usprawiedliwionej przyczyny nie powrócił do Zakładu Karnego, to jest o popełnienie przestępstwa określonego w art. 242 § 2 kk.

Sąd Rejonowy w T. wyrokiem z dnia 21 lipca 1999 r., sygn. K (...) mając na uwadze to, że do spenalizowania czynu polegającego na „niepowrocie” w oznaczonym terminie doszło dopiero w kk z 1997 r. uznał R. A. winnym zarzucanego mu przestępstwa z tą zmianą, iż czynu tego dopuścił się on od 1 września 1998 r. do 16 lutego 1999 r., - i na zasadzie art. 242 § 2 kk skazał go na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności.

Wyrok ten zaskarżył oskarżony podnosząc w apelacji zarzut obrazy prawa materialnego – art. 242 § 2 kk wskutek niesłusznego uznania go winnym popełnienia przestępstwa z tego przepisu ustawy karnej w sytuacji, gdy w czasie w jakim miał obowiązek wrócić z przepustki losowej, działanie takie nie było penalizowane przez Kodeks karny, natomiast bezprawne przebywanie na wolności od dnia 1 września 1998 r. wynikało z jego nieświadomości penalizacji takiego zachowania przez nowy Kodeks karny.

Wyrokiem z dnia 22 października 1999 r. sygn. IV Ka (...) Sąd Okręgowy w P. uniewinnił R. A. od zarzucanego mu czynu.

Sąd ten podzielając podniesiony przez oskarżonego zarzut obrazy prawa materialnego – art. 242 § 2 kk stanął na stanowisku, że przestępstwo z art. 242 § 2 kk nie jest przestępstwem trwałym, a wyłącznie przestępstwem o skutku

trwałym, stąd samo bezprawne przebywanie na wolności – dalszy skutek niepowrócenia w terminie nie jest penalizowane przepisem art. 242 § 2 kk.

Od tego wyroku kasację na niekorzyść R. A. wniósł Prokurator Okręgowy w P., który zarzucił rażące naruszenie prawa materialnego – art. 242 § 2 kk, mające istotny wpływ na treść orzeczenia, polegające na wyrażeniu błędnego poglądu, iż czyn oskarżonego nie wyczerpał znamion przypisanego mu przestępstwa, co skutkowało jego uniewinnienie.

W konkluzji autor kasacji wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

W uzasadnieniu kasacji skarżący podnosi, iż błędny jest pogląd Sądu Okręgowego, że przestępstwo z art. 242 § 2 kk nie jest przestępstwem trwałym. Zdaniem skarżącego nadużycie zezwolenia na czasowe opuszczenie zakładu karnego nie tylko bowiem wytwarza ale i utrzymuje stan przestępczy przez dłuższy czas.

Znamieniem przestępstwa określonego w art. 242 § 2 kk jest trwający ponad 3 dni po dniu 1 września 1998 r. fakt nie powrócenia do zakładu karnego, bez usprawiedliwionej przyczyny po upływie terminu wyznaczonego w zezwoleniu. Dla bytu tego przestępstwa nie ma znaczenia okoliczność, iż zezwolenie to zostało wydane przed 1 września 1998 r. Przestępstwo to ma taki sam charakter jak określone w art. 338 kk (art. 303 d.kk) przestępstwo samowolnej nieobecności żołnierza w jednostce lub wyznaczonym miejscu przebywania.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Kasacja jest zasadna

O ile do niedawna jeszcze w kwestii oceny trwałości przestępstwa określonego w art. 242 § 2 kk brak było w orzecznictwie zgodności poglądów, czy w wypadku przestępstwa określonego w tym przepisie ustawy karnej mamy do czynienia z przestępstwem trwałym czy jednorazowym, o czym świadczą

choćby dwa diametralnie odmienne rozstrzygnięcia w sprawie niniejszej, to aktualnie w świetle stanowiska Sądu Najwyższego zawartego w uchwale z dnia 17 marca 2000 r., I KZP 58/99, OSNKW 2000, z. 3-4, poz. 23 oraz poglądu wyrażonego przez powiększony skład Sądu Najwyższego w uchwale z dnia 7 września 2000 r., I KZP 22/2000 teza o trwałym charakterze przestępstwa z art. 242 § 2 kk nie powinna budzić wątpliwości.

Podzielając wyrażony w tej ostatniej uchwale pogląd Sądu Najwyższego iż „sformułowanie nie powróci najpóźniej w ciągu 3 dni po upływie wyznaczonego terminu użyte w art. 242 § 2 kk, oznacza że sprawca popełnia określony nim czyn przez cały okres bezprawnego przebywania na wolności” oraz przytoczone w jej uzasadnieniu argumenty, Sąd Najwyższy uwzględnił kasację Prokuratora Okręgowego w P. i orzekł jak w wyroku.